

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/5/2026
Identifikačné číslo spisu:	2622010304
Dátum vydania rozhodnutia:	18.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2622010304.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA na neverejnom zasadnutí konanom 18. februára 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného U. P., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/43/2025, z 9. septembra 2025

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. P. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/50/2022, z 15. januára 2025, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/43/2025, z 9. septembra 2025, bol obvinený U. P.M. uznaný za vinného zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa. Za to bol obvinenému U. P. uložený podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol zaradený na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu]; podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku [hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky]; podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku [vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania] a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní uviedol v podstate nasledovné:

„Uznesenie o vznesení obvinenia vo veci ORP-96/SS-SE-2019 nemalo byť nikdy obžalovanému doručené a nikdy nebol k veci vypočutý príslušníkom PZ Šaštín Stráže, čo predstavuje hrubé porušenie práva na obhajobu. Odsúdený uvádza, že mu bolo doručené len uznesenie ORP-151/VTS-SE-2019, voči ktorému podal sťažnosť, ako aj sťažnosť proti uzneseniu ORP-96/SS-SE-2019, a to zo 17.5.2019, 20.5.2019 a 5.6.2019. Tiež poukazujeme na nezákonnosť v tom zmysle, že podľa obžalovaného neexistuje žiadne uznesenie, ktorým by poverený príslušník PZ čísla vyšetrovacích spisov spojil a preto považujeme celú obžalobu za nezákonnú. Obžalovaný v prejednávanej veci vidí prepojenie na trestné veci / uznesenia o vznesení obvinenia vedené pod ČVS: ORP-416/SS-SE-2018 a ORP-343/VTS-SEL2018. V trestnej veci vedenej pod ČVS ORP-416/SS-SE-2018 Krajský súd v Trnave 21. marca 2019 sp. zn. 3Tpo/25/2019-48 zrušil uznesenie a konštatoval dôvodnosť dôvodov podanej sťažnosti. Obžalovaným opisované prepojenie trestných vecí považujeme za nezákonné, pričom odsúdený na podporu svojich tvrdení odkazuje na dôkazy - Sťažnosť z 5. júna 2019 a dovolanie proti rozsudku OS SENICA 2T/125/2019, ktoré sú súčasťou spisového materiálu.

V nadväznosti na nevykonanie dôkazov zo strany Okresného súdu Senica a rovnako aj Krajského súdu Trnava, z nášho pohľadu čisto z formalistických dôvodov, si dovoľujeme dovolaciemu súdu zhrnúť dôkazy, ktoré neboli v konaní vykonané, prípadne neboli vzaté do úvahy, alebo sa súd s nimi nevysporiadal a ktorými sme podporili argumentáciu uvedenú v odôvodnení odvolania, pričom listinné dôkazy sme založili do súdneho spisu: Sťažnosť z 5. júna 2019; dovolanie proti rozsudku OS Senica 2T/125/2019; záznam o preštedovaní spisu; zápisnica o výsluchu R. Y.; písomné vyjadrenie z 23.9.2022; zabezpečenie doplnkovej dokumentácie; uznesenie Krajského súdu v Trnave 3Tos/86/2021-547; upovedomenie z 16.1.2025; uznesenie OS Senica 7P/1/2018; výsluch riaditeľky školy v M.; výsluch p. Z. z OPSVaR Senica; podanie obžalovaného z 25.10.2023; uznesenie OP Dunajská Streda 1Pn 556/24/2201; trestné oznámenia a vyjadrenia odsúdeného týkajúce sa trestných činov; sudcov a svedkov v trestnej veci obžalovaného (založené v spise); výsluch B. P., Y. P.. Prísne formalistický prístup k dokazovaniu, ktorý vedie k odmietnutiu dôkazných návrhov len z dôvodu ich predloženia po začatí hlavného pojednávania, bez toho, aby boli posúdené z hľadiska ich významu pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, je v rozpore so zásadou spravodlivého procesu. Takýto postup môže viesť k porušeniu práva na obhajobu a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru. Odmietnutie vykonania dôkazu výlučne z procesných dôvodov, bez riadneho vecného odôvodnenia a bez posúdenia jeho významu pre obhajobu, tak ako to urobil súd prvej inštancie predstavuje porušenie základných práv obžalovaného garantovaných Dohovorom, čo je splnené podľa nášho názoru aj v prípade obžalovaného. [...] Nevykonanie výsluchu navrhnutých svedkov bez toho, aby súd uviedol konkrétne a presvedčivé dôvody ich nepripustenia, predstavuje zásah do práva na obhajobu v materiálnom zmysle. Takéto procesné pochybenie zakladá dôvod na zrušenie rozhodnutia pre vady konania, keďže došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Nadalej sme toho názoru, že súd prvej inštancie a rovnako aj Krajský súd Trnava nesprávne vyhodnotili a nedostatočne skúmali aj okolnosti týkajúce sa dlhodobej evidencie obžalovaného ako uchádzača o zamestnanie. Obžalovaného opakovane odmietli ponúknuť zamestnávateľa zamestnať. [...] Z uvedeného vyplýva, že obžalovaný bol nezamestnaný nie z vlastnej viny, ale dlhodobo sa o zamestnanie uchádzal. Výživovaciú povinnosť si však v tomto období plniť nemohol a nemal by byť za takéto obdobie trestne zodpovedný a stíhaný. V neskoršom období nebola pre osoby vo výkone väzby v ÚVV Leopoldov ani práca dostupná a možná, preto sme názoru, že obdobie strávené obžalovaným vo väzbe by nemalo byť hodnotené ako obdobie, za ktoré bol povinný platiť výživné. V tejto súvislosti sme upozornili aj na nasledovnú skutočnosť - vo vzťahu k pracovisku v Ústave na výkon väzby Leopoldov prišlo cca v roku 2019 k jeho zatvoreniu z dôvodu prepuknutia pandémie ochorenia Covid-19, t. j. nebolo v ňom možné byť pracovne zaradený. Navyše, ako sme uvádzali v odôvodnení odvolania, aj keby takéto pracovisko bolo otvorené, obžalovaný nemohol vykonávať túto prácu zo zdravotných dôvodov. S uvedenými okolnosťami sa Okresný súd Senica ani Krajský súd v Trnave absolútne nevysporiadali, nezohľadnili, neskúmali. Obžalovaný tiež poukazoval na skutočnosť, že mu nebolo umožnené nájsť si prácu mimo okresu Senica, o čom svedčí rozhodnutie Krajského súdu v Trnave 3Tos/86/2021-547 z 26.8.2021. Takýto postup Krajského súdu Trnava vnímame ako zásadný zásah do práv obžalovaného a porušenie práva na spravodlivý proces. Podľa nášho názoru, nie všetky návrhy je možné uplatniť hneď po podaní

obžaloby a je procesne zákonné, ak obžalovaný reflektuje na vykonané dokazovanie svojimi návrhmi na vykonanie dôkazov aj v priebehu konania. V prípade obžalovaného však súd prvej inštancie a odvolací súd bez ďalšieho návrhu na vykonanie dokazovania obžalovaného ako nedôvodné odmietli. Je nutné zdôrazniť, že súd odmietol vykonať dôkazy, ktoré boli navrhnuté v jeho prospech, čím bolo znemožnené obžalovanému brániť svoje práva. Táto skutočnosť je zásadná o to viac, že nejde len o odmietnutie týchto návrhov na vykonanie dôkazov, ale ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností, o všetky dôkazy navrhnuté obžalovaným. Takýto postup vzbudzuje zásadné pochybnosti o zákonnosti trestného konania v trestnej veci obžalovaného.

Na tomto mieste si dovoľujeme opätovne poukázať na [...] trestné oznámenia podané obžalovaným pre možné spáchanie niektorých trestných činov súvisiacich s trestnou vecou obžalovaného - a to najmä oznámenia pre možné spáchanie trestných činov sudcu a svedkov vystupujúcich v trestnej veci obžalovaného. Obžalovaný v priebehu konania opakovane podával námietky zaujatosti a rovnako podal aj návrh na odňatie a prikázanie veci, ktoré obžalovaný počas konania prednášal, a to jednak listom z 11.11.2022, podaním prostredníctvom obhajcu z 8.1.2025 a jeho podaním zo 14.1.2025, ktoré sú všetky súčasťou spisového materiálu. Obžalovaný naďalej trvá na tom, že sa súdy v napádaných rozhodnutiach s námietkami zaujatosti absolútne nevysporiadali a tieto odignorovali, čo predstavuje porušenie práva obžalovaného na spravodlivý proces. Ďalej sa žiada uviesť, že o predmetných podaniach nebolo zákonným spôsobom rozhodnuté, keďže v nich boli uvádzané mimoriadne zásadné okolnosti týkajúce sa zaujatosti sudcov Okresného súdu Senica, a Krajského súdu v Trnave, a tiež okolnosti, ktoré odôvodňovali odňatie a prikázanie veci mimo obvod Krajského súdu v Trnave. [...] V tomto smere obžalovaný poukázal na k odvolaniu priloženému dovolaníu proti rozsudku OS Senica 2T/125/2019, ktorým vysvetľuje, prečo prišlo k vyhláseniu o vine. Uvedené dovolanie má súvis aj k námietke zaujatosti (s návrhom na odňatie a prikázanie veci) podanej prostredníctvom obhajcu 8. januára 2025 a priamo obžalovaným podaním zo 14. januára 2025, v rámci ktorých obžalovaný poukazoval na skutočnosť, že mal byť konajúcim sudcom a zo strany Okresnej prokuratúry Senica hrubým nátlakom donútený urobiť vyhlásenie o vine za skutok, ktorý sa nestal, pričom týmito skutočnosťami sa súdy do hĺbky nezaoberali, napriek tomu, že ide o skutočnosti, ktoré majú na prejednávajúcu vec zásadný vplyv.

Porušenie práva na obhajobu a na spravodlivý súdny proces vidíme rovnako v tom, že obžalovaný súhlasil s vykonaním pojednávania na Okresnom súde Senica dňa 15.1.2025 v jeho neprítomnosti len v rozsahu pojednania námietok zaujatosti a návrhu na odňatie a prikázanie veci, kedy bol názoru, že z dôvodov uvedených v námietkach zaujatosti a návrhu na odňatie a prikázanie veci nemalo byť hlavné pojednávanie ďalej vykonané. Napriek tomu, súd prvej inštancie vykonal riadne hlavné pojednávanie vo veci samej, pričom obžalovaný s takýmto postupom nevyjadril súhlas. Zastávame názor, že rovnako neboli splnené podmienky na konanie verejného zasadnutia nariadeného na 9.9.2025 na Krajskom súde Trnava, ktorý rozhodoval o odvolaní obžalovaného voči prvostupňovému rozsudku. Obžalovaný sa zo zdravotných dôvodov nemohol zúčastniť verejného zasadnutia, pričom svoju účasť na verejnom zasadnutí ráno v deň verejného zasadnutia riadne telefonicky ospravedlnil. O svojom zdravotnom stave informoval telefonicky aj svojho obhajcu. Obžalovaný dodatočne na Krajský súd Trnava doručil aj v listinnej podobe potvrdenie od lekára o zdravotnom stave, ktorý mu neumožnil zúčastniť sa verejného zasadnutia, a to prostredníctvom obhajcu, Krajský súd Trnava, napriek riadnemu ospravedlneniu obžalovaného toto nevzal v úvahu a vo veci vykonal verejné zasadnutie, na ktorom o odvolaní rozhodol. Takýto postup je v príkrom rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku a postup Krajského súdu Trnava predstavuje zásadný zásah do práv obžalovaného. Porušenie práva na obhajobu vidíme ďalej v tom, že obhajca po prevzatí obhajoby požiadal súd o umožnenie preštudovať spisový materiál za účelom riadnej prípravy obhajoby, a za týmto účelom požiadal o odročenie pojednávania. Tejto žiadosti však súd nevyhovel, obhajca nemal dostatočný priestor na štúdium spisu a na prípravu riadnej obhajoby s obžalovaným, čo predstavuje zásah do práva na obhajobu.

Záverom si dovoľujeme namietnuť právnu kvalifikáciu stíhaného skutku, kedy sme názoru, že s odkazom na opakovanú objektívnu nemožnosť plniť si vyživovaciu povinnosť z dôvodu nedostatku práce, odmietania zamestnávateľmi, nemožnosťou práce vo výkone väzby, nie je zákonné stíhať obžalovaného zo skutku spáchaného závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas. Súd musí skúmať každé obdobie individuálne - ak obžalovaný nemal príjem a neexistovala reálna možnosť si ho zabezpečiť (napr. pre pobyt vo väzbe alebo neúspešné hľadanie práce cez úrad práce), nenastalo zavinené neplnenie povinnosti. Neplatenie nie je trestné, ak nebolo spôsobené úmyslom alebo hrubou nebanalnosťou - ak si

obžalovaný chcel plniť povinnosť, ale mu to nebolo objektívne umožnené, trestnoprávnu zodpovednosť nemožno dovodiť. Ak obžalovaný v určitých obdobiach nemohol platiť objektívne (napr. väzba), nemožno hovoriť o nepretržitom neplnení vyživovacej povinnosti „po dlhší čas“. Obvinený navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu a vec vrátil príslušnému súdu na opätovné prerokovanie.

V samostatnom podaní označenom ako dodatok k dovolaniu obvinený nad rámec podaného dovolania osobitne upresnil, že súdy nižších stupňov odignorovali jeho podania z 25. júna 2025, 30. júna 2025, 4. júla 2025, 10. júla 2025 a podania B. P. z 19. februára 2023 a 14. júla 2025, čím porušili jeho právo na obhajobu a právo na spravodlivý proces. Obvinený ďalej uviedol, že na hlavnom pojednávaní konanom 22. marca 2023 neodmietol vypovedať a súd prvého stupňa si zápisnicu svojvoľne upravil. V tejto súvislosti podaním z 4. júla 2025 žiadal, aby sa odvolací súd oboznámil so zvukovým záznamom z predmetného hlavného pojednávania, pričom tento jeho návrh bol odignorovaný. Podľa dovolateľa súdy taktiež nemali prihliadnuť na jeho trestné stíhanie pre trestný čin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, ktoré bolo vedené nezákonne. Rovnako považuje za nepravdivé tvrdenie súdu, že svedok Y. P. odmietol vypovedať, nakoľko tento svedok na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať len pre zaujatosť sudcu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor a uviedol v zásade nasledovné:

„S argumentáciou uvedenou v dovolaní sa nestotožňujem. [...] Vo vzťahu k osobe obžalovaného poukazujem na to, že tento v podstate nikdy nebol riadne zamestnaný na trvalý pracovný pomer. [...] Z evidencie uchádzačov o zamestnanie bol 25.01.2018 vyradený pre nespokuprácu. Každú jeho ďalšiu evidenciu na úrade práce považujem z jeho strany za čisto formálnu. Obžalovaný okrem formálnej evidencie na úrade práce žiadnym spôsobom nepreukázal, že si zamestnanie aktívne hľadal. [...] Na svoju obranu obžalovaný neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ba dokonca nad spáchaním skutku neprejavil žiadnu ľútosť. [...] Obrana obžalovaného, že si prácu nemohol nájsť, lebo mal zákaz vycestovať mimo obce M. a následne mimo okres Senica z dôvodu monitorovacieho náramku je účelová, nakoľko aj keď takéto zákazy nemal, prácu si nehľadal a ani sa nikde nezamestnal. Navyše monitorovací náramok nosil pre vlastné protiprávne konanie. Vo vzťahu k údajnému zaplateniu sumy 1500,- € uvádzam, že obžalovaný doposiaľ nepredložil v podstate žiadne doklady a zo žiadnych skutočností, s výnimkou písomných podaní obžalovaného, zaplatenie tejto sumy nevyplyva. Úhrada sumy 1500,- € zostala len v rovine jeho tvrdenia.

Krajský súd vo veci vykonal 09.09.2025 verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného v zmysle § 293 odsek 5 Trestného poriadku, nakoľko na vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obžalovaného boli splnené všetky zákonné podmienky. Obžalovanému bolo upovedomenie o verejnom zasadnutí riadne a včas doručené, a to fikciou doručenia 05.08.2025, teda tretí pracovný deň od uloženia zásielky doručovanej mu do vlastných rúk na doručovaciu adresu, vo vzťahu ku ktorej obžalovaný potvrdil, že na nej býva. Obžalovaný bol súčasne poučený o možnosti konania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Na verejnom zasadnutí 09.09.2025 obhajca predložil krajskému súdu výmenný list - poukaz od U. U.O. H., všeobecného lekára pre dospelých z 09.09.2025 na celodennú liečbu obžalovaného počas 24 hodín, pričom obhajca uviedol, že obžalovaný mu oznámil, že tento nesúhlasí s vykonaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Z predloženého výmenného poukazu nevyplyva, že by obžalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na verejnom zasadnutí zo zdravotných dôvodov v zmysle § 120 odsek 2 Trestného poriadku, keďže nepreložil vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, o ktorom bol upovedomený, bez ohrozenia života alebo vážneho zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. Keďže obžalovaný hodnoverným spôsobom neospravedlnil svoju neúčast' na verejnom zasadnutí, nebol v zmysle § 293 odsek 8 Trestného poriadku dôvod na jeho odročenie. Nemožno sa [...] stotožniť s argumentom obžalovaného, že pre uznanie viny neexistovali dôkazy, ani s tým, že by sa okresný súd dôsledne neriadil skutočnosťami, na ktoré poukázal krajský súd vo svojom zrušujúcom uznesení prvého rozsudku okresného súdu. [...] Argument obžalovaného, že nemalo byť prihliadané na to, že v januári 2018 bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie, keď neplnenie výživného sa mu kladie za vinu od mája 2018, neobstoí, nakoľko ide o okolnosť bezprostredne predchádzajúcu stíhanému obdobiu, na ktorú je možné prihliadnuť. V januári 2018 bol obžalovaný vyradený z evidencie

úradu práce pre nespôľuprácu, kedy si prevzal ponuku k zamestnávateľovi, ku ktorému sa na určený termín nedostavil, preto bolo dôvodné prihladiť na nasledujúce obdobie, ako na obdobie kedy v schopnostiach obžalovaného bolo platiť výživné v rozsahu 50 eur mesačne na každé z detí, keďže bezprostredne pred týmto obdobím mal možnosť zamestnať sa. Taktiež sa nie je možné stotožniť s názorom obžalovaného, že ak bol v evidencii nezamestnaných, či vo výkone väzby alebo trestu, kde mal možnosť sa zamestnať, či mal väzbu nahradenú dohľadom s možnosťou pohybovať sa len v okrese Senica, nebol vôbec povinný platiť výživné. Samotné zaevidovanie sa obžalovaného ako nezamestnaného, či jeho väzobné stíhanie alebo výkon trestu, keď tam má možnosť pracovať, nemajú za následok zánik vyživovacej povinnosti počas tohto obdobia. Obžalovaný bol povinný platiť výživné aspoň v zákonom minimálnom rozsahu, pričom len obdobia, keď vo výkone väzby, či trestu obžalovaný objektívne nemohol pracovať, nakoľko podľa správy ústavu nemali k dispozícii žiadne pracovisko.

Okresný súd vykonal všetky obžalovaným navrhnuté dôkazy okrem výsluchu svedkyne B. P.. Obžalovaným uvádzané tvrdenie, že jeho brat Y.X. P. mu požičal z úveru 5.000 eur sumu 1.500 eur na platbu výživného, nebolo preukázané, keďže svedok Y. P. využil svoje právo nevypovedať a len okolnosť, že bratovi obžalovaného bol poskytnutý v januári 2018 úver nepreukazuje, že by z neho obžalovaný sumu 1.500 eur zaplatil na výživnom. K nevypočutiu svedkyne B. P., ku skutočnosti, že obžalovanému mala požičať v decembri 2017 sumu 600,- eur, z ktorej sumu 500 eur uhradil na výživnom, resp. táto svedkyňa mala byť prítomná v januári 2018 tomu, že obžalovaný uhradil na výživnom 1.500 eur, okresný súd postupoval správne, ak neakceptoval tento návrh na vykonanie dôkazu z dôvodu, že ho obžalovaný podal oneskorene. [...] Argument, že iné návrhy na vypočutie svedkov boli obžalovanému zamietnuté, neobstojí ako dôvod, prečo túto svedkyňu nenavrhol vypočuť ihneď po vznesení obvinenia. [...] Z postupných návrhov obžalovaného je zrejmé, že vo veci žiada vypočuť ďalšie a ďalšie osoby na preukázanie skutočností, ktoré mu museli byť známe už v čase vznesenia obvinenia, pričom takéto konkrétne návrhy dovtedy neuplatnil. Námietku obžalovaného, že mu nebolo umožnené vo veci vypovedať, mám za nedôvodnú. Obžalovaný po vrátení veci okresnému súdu prostredníctvom obhajcu podal podaním z 08.01.2025 námietku zaujatosti s návrhom na odňatie a prikázanie veci a následne svojím podaním zo 14.01.2025 podal trestné oznámenie na zákonného sudcu. Okresný súd na hlavnom pojednávaní 15.01.2025 oboznámil obe podania obžalovaného s týmito sa procesne správnym a zákonným spôsobom vysporiadal tak, že o nich v zmysle § 32 odsek 6 Trestného poriadku konať nebude, nakoľko uvádzané dôvody nespĺňajú námietku zaujatosti a táto ani nebola podaná bezodkladne. Okresný súd tak mohol vykonať toto hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného a vo veci rozhodnúť napadnutým rozsudkom, ktorý nemožno považovať za predčasne vydaný.“

S poukazom na vyššie uvedené prokurátor navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku nie sú splnené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo viď § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napokon, aj zo samotného gramatického znenia naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

Zaoberajúc sa námietkami dovolateľa ohľadne porušenia jeho obhajobných práv nevykonaním ním navrhovaného dokazovania najvyšší súd poznamenáva, že právu obvineného spočívajúcemu v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014).

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom-ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Je potrebné si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Nejde o porušenie práva na obhajobu, ak súd nevyhoví dôkazným návrhom obhajoby z dôvodu, že skutkový stav považuje za zistený v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie. Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej, nevysvetlí (neodôvodní) aspoň stručným, no zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania.

Pre bližšie vysvetlenie najvyšší súd poznamenáva, že právo na obhajobu je porušené predovšetkým v prípade existencie tzv. opomenutého dôkazu. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre posúdenie otázky viny zásadný význam, avšak vo veci rozhodujúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia odmieta, prípadne jeho vykonanie úplne opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia, čím v konečnom dôsledku dochádza k tomu, že vo vlastných rozhodovacích dôvodoch o ňom vo vzťahu k jeho odmietnutiu absentuje akákoľvek zmienka, alebo zmienka je len okrajová a všeobecná, nezodpovedajúca povahe a závažnosti veci.

Osobitne vo vzťahu ku konaniu pred odvolacím súdom je potrebné uviesť, že tento nemusí o návrhu na doplnenie dokazovania formálne rozhodnúť uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku. Pre konanie pred odvolacím súdom v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 43/2018, publikovaným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2018, platí nasledovné: „Ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v odvolacom konaní odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo (v legislatívnom vyjadrení „rovnako“), ale „primerane“. Ak v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí, jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne (s odrazom v zápisnici o verejnom zasadnutí) odmietol (na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní). Z hľadiska zachovania práv obhajoby [čomu zodpovedá aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal; k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením.“

Za účelom overenia tvrdení dovolateľa ohľadne rozsahu nevykonaného dokazovania v jeho trestnej veci dovolací súd nahliadol do predloženého spisového materiálu a zistil, že obvineným uvádzaný výpočet nevykonaných dôkazov zodpovedá reálnemu stavu veci len čiastočne. Z predloženého spisového materiálu totižto vyplýva, že výsluch svedka obhajoby Y. P. nebol okresným súdom odmietnutý, tento svedok bol na hlavné pojednávanie predvolaný a na hlavné pojednávanie sa dostavil, avšak odmietol vypovedať (porovnaj č. l. 407 súdneho spisu). Súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní taktiež oboznámil uznesenie Okresného súdu Senica, sp. zn. 7P/1/2018, z 8. februára 2018 a uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Tos/86/2021, z 26. augusta 2021 (porovnaj č. l. 447 súdneho spisu). Z obsahu spisu možno takisto zistiť, že krajský súd v priebehu odvolacieho konania oboznámil všetky prílohy obvineným podaného odvolania (porovnaj č. l. 865 súdneho spisu), ktoré z tohto dôvodu nebolo viac potrebné vykonávať ako dôkazy osobitným procesným postupom podľa § 269 Trestného poriadku.

Berúc do úvahy vyššie uvedené sa najvyšší súd ďalej zaoberal len tým, či boli dodržané obhajobné práva obvineného pri odmietnutí vykonania dokazovania v rozsahu jeho návrhov na výsluch svedkov B. P., pani Z. a riaditeľky školy v M., resp. jeho návrhov na vykonanie zvukového záznamu z hlavného pojednávania konaného 22. marca 2023 a na zabezpečenie a vykonanie karty vedenej na Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Šaštín-Stráže.

Čo sa týka namietaného nevykonania výsluchu svedkyne B. P., z predloženého spisového materiálu je

zrejme, že súd prvého stupňa o tomto návrhu obvineného rozhodol na hlavnom pojednávaní konanom 18. apríla 2023 (č. l. 448 súdneho spisu) a svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne (str. 9 a 10 rozsudku okresného súdu): „Súd podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol vykonať dôkaz - výsluch svedkyne B. P., ktorej výsluch navrhla obhajkyňa obžalovaného podaním zo 16.2.2023 doručeným súdu 17.2.2023 (č. l. 353) a obžalovaný podaním zo 16.2.2023 doručeným súdu 20.2.2023 (č. l. 355). Obžalovaný bol poučený v zmysle § 240 ods. 3 Tr. por. o tom, že má bez meškania písomne oznámiť súdu a ostatným stranám návrhy na vykonanie dôkazov a bol aj poučený o tom, že vykonanie neskôr navrhnutých dôkazov, ktoré mu boli známe v čase doručenia výzvy, môže súd odmietnuť. Práve predmetný dôkaz - výsluch menovanej svedkyne, je dôkaz, ktorým obžalovaný musel disponovať už minimálne v čase po doručení obžaloby a výzvy podľa § 240 ods. 3 Tr. por., pričom súd navrhol vykonať tento dôkaz až podaním zo 16.2.2023. Súd nad rámec uvádza, že v prípade, ak by bola pravda to, čo sa malo predmetným dôkazom dokázať - t. j., že obžalovaný odovzdal ako výživné sumu 1.500,- eur svedkyni R. Y., tak tento dôkaz by navrhol už skôr - ešte v prípravnom konaní, kde mu bolo vznesené obvinenie pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., kedy sa mu kládlo za vinu nezaplatenie sumy výživného vo výške iba 890,- eur. Obžalovaný (vtedy v procesnom postavení obvinený) však takýto dôkaz nikdy nenavrhol. Súd považuje predmetný návrh za účelový, pričom obžalovaný ho podal neskoro. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že obžalovaný tento návrh podal až potom, čo ďalší ním navrhnutý svedok U. Š. zomrel.“

Odôvodnenie okresného súdu ohľadne odmietnutia vykonania výsluchu svedkyne B. P. doplnil vlastnými úvahami aj odvolací súd, keď v napadnutom uznesení reagujúc na odvolacie námietky obhajoby uviedol nasledovné (str. 7 uznesenia krajského súdu): „Okrem toho k nevypočutiu svedkyne B. P. ohľadom prípadne uhradenej sumy 500 eur na výživnom v decembri 2017 nebol ani dôvod, keďže obžalovaný je stíhaný za neplatenie výživného od mája 2018, a keďže mal platiť výživné po 50 eur mesačne na každé z dvoch detí, tak by pri prípadnej úhrade výživného 500 eur v decembri 2017, mal vopred zaplatené výživné na päť mesiacov, teda do apríla 2018, čo nespadá do stíhaného obdobia, takže táto okolnosť ani nemá význam pre dané konanie.“

Pokiaľ ide o nevykonanie výsluchov pani Z. z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica a riaditeľky školy v M. (oba navrhnuté obvineným v odvolaní), z predloženého spisového materiálu vyplýva, že odvolací súd na verejnom zasadnutí konanom 9. septembra 2025 uznesením odmietol vykonať tieto dôkazy (č. l. 865 súdneho spisu) a svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne (str. 7 - 8 uznesenia krajského súdu): „Obžalovaný v podanom odvolaní žiadal vypočuť ako svedkov riaditeľku školy v M., že deťom do školy nosil peniaze a svedkyňu Z. z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, že deťom kupoval značkové oblečenie, čo zistila pri návšteve domácnosti detí. Uvedené návrhy na vykonanie dôkazov boli krajským súdom odmietnuté, keďže obžalovaný tieto návrhy, neuviedol bezprostredne po doručení obžaloby, hoci išlo o skutočnosti, ktoré mu museli byť známe už v čase doručenia obžaloby. Obžalovaný bol najneskôr výzvou doručovanou mu spolu s predvolaním z 13.9.2022 poučený, že vykonanie neskôr navrhnutých dôkazov, ktoré mu boli známe v čase doručenia výzvy, môže súd odmietnuť, pričom z obsahu podania obžalovaného k tejto výzve vyplýva, že mu výzva bola doručená. Okrem toho z postupných návrhov obžalovaného je zrejme, že vo veci žiada vypočuť ďalšie a ďalšie osoby na preukázanie skutočností, ktoré mu museli byť známe už v čase vznesenia obvinenia, pričom takéto konkrétne návrhy dovtedy neuplatnil.“

K citovaným častiam rozsudku okresného súdu a uznesenia krajského súdu najvyšší súd uvádza, že súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd o návrhoch obvineného na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov nemlčali a zrozumiteľne vysvetlili dôvody, ktoré ich viedli k odmietnutiu týchto návrhov na vykonanie dokazovania. Z citovaných častí rozsudku, resp. uznesenia vyplýva, že týmto dôvodom bolo oneskorené podanie návrhov na výsluch svedkov, od ktorého súdy zjavne vyvodili účelovosť týchto návrhov a de facto tým prezúmovali ich nadbytočnosť pre trestné konanie. Dovolací súd na rozdiel od obvineného nezastáva názor, že odmietnutie jeho návrhov na vykonanie výsluchov viacerých svedkov bolo zo strany konajúcich súdov formalistické. Právo dovolateľa na riadne vysvetlenie dôvodov odmietnutia jeho návrhov na výsluchy svedkov bolo podľa najvyššieho súdu zachované v dostatočnej miere, keďže súdy v reakcii na tieto návrhy poskytli náležitú odpoveď, ktorá zodpovedá dôvodom na

odmietnutie vykonania dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku.

Dovolací súd ďalej uvádza, že nemá žiadne výhrady ani k tomu, ako sa odvolací súd vysporiadal s návrhom obvineného na doplnenie dokazovania prehratím zvukového záznamu z hlavného pojednávania konaného 22. marca 2023 na okresnom súde. S týmto návrhom obvineného sa krajský súd vysporiadal tak, že poukázal na odôvodnenie svojho skoršieho uznesenia, sp. zn. 6To/84/2023, z 16. januára 2024, v ktorom obvinenému vysvetlil irelevantnosť okolností, ktoré sa snaží týmto návrhom na vykonanie dokazovania preukázať. Konkrétne uviedol nasledovné: „K argumentu obžalovaného, že okresný súd mal hlavné pojednávanie 18.4.2023 odročiť aj z dôvodu, aby obžalovaný mohol vypovedať, keďže na hlavnom pojednávaní 22.3.2023 obžalovaný uviedol, že vypovedať bude, až krajský súd rozhodne o ním vznesenej námietke zaujatosti, krajský súd uvádza, že ani z tohto dôvodu vykonaním hlavného pojednávania 18.4.2023 v neprítomnosti obžalovaného neboli porušené jeho práva na obhajobu, nakoľko obžalovanému bolo ešte na pojednávaní 22.3.2023 oznámené, že v zmysle § 32 odsek 6 Trestného poriadku sa o vznesenej námietke zaujatosti nebude konať, čo zákonný sudca aj odôvodnil, preto obžalovaný ak chcel vypovedať, mohol toto svoje právo využiť na tomto hlavnom pojednávaní.“

Vo vzťahu k ďalšiemu návrhu obvineného na doplnenie dokazovania v odvolacom konaní v rozsahu karty obvineného vedenej príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny dovolací súd dáva za pravdu obvinenému, že k tomuto návrhu sa odvolací súd priamo nevyjadril. Na druhej strane však nemožno opomenúť, že v konaní pred súdom prvého stupňa boli ako listinné dôkazy vykonané viaceré správy príslušného úradu práce, sociálnej vecí a rodiny, pri ktorých vyhotovovaní muselo byť vychádzané práve z karty obvineného a zo skutočností v nej uvedených. Súčasne je potrebné pripomenúť, že odvolací súd v reakcii na námietky obvineného vyjadril názor, že okresný súd vykonal náležité dokazovanie, pričom zo zabezpečených správ mal za jednoznačne preukázané, v ktorom období bol obžalovaný evidovaný ako nezamestnaný, či prijal ponúknutú prácu alebo nie, resp. či bol vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody a či mal možnosť tam pracovať. Odvolací súd sa zároveň stotožnil so skutkovými zisteniami okresného súdu ohľadne rozsahu vyživovacej povinnosti v konkrétnych obdobiach (porovnaj str. 6 uznesenia krajského súdu).

Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho uznesenia zaoberal rozsahom vykonaného dokazovania, resp. dôkaznou situáciou súvisiacou s návrhom obvineného na doplnenie dokazovania v rozsahu jeho karty vedenej príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Z napadnutého uznesenia preto podľa dovolacieho súdu nepochybne vyplýva, že krajský súd považoval vykonané dokazovanie ohľadne dĺžky trvania vyživovacej povinnosti a jej rozsahu v rôznych časových obdobiach za dostatočné, pričom v tejto súvislosti z neho súčasne implicitne vyplýva, že doplnenie dokazovania v rozsahu predmetnej karty odvolací súd považoval za nepotrebné, resp. nadbytočné (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku).

Pokiaľ ide o správnosť samotných úvah súdov podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, najvyšší súd uvádza, že túto v dovolacom konaní neskúmal. Na podklade dovolacích námietok spadajúcich pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd nie je oprávnený skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nie je oprávnený (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; viď § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť ani správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižších stupňov.

Právo na spravodlivý proces totižto nezaručuje právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov alebo ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II.

ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Výslovený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre dovolacieho súdu o nemožnosti preskúmavania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Ak teda neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť a vo svojej podstate obchádzať prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal.

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného. Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Výrok rozhodnutia sám o sebe nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného skontrolovať, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone

spravodlivosti, v jej mene (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Z podaného dovolania je zrejmé, že dovolateľ v súvislosti s odôvodneniami napadnutého uznesenia odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa namietal ich nedostatočnosť, nakoľko podľa jeho názoru sa konajúce súdy nedostatočne vysporiadali najmä s nasledujúcimi skutočnosťami:

- s nespojením trestných vecí, sp. zn. ORP-96/SS-SE-2019 a sp. zn. ORP-151/VTs-SE-2019, s nezákonným prepojením trestných vecí, sp. zn. ORP-416/SS-SE-2018 a ORP-343/VTs-SE-2018 a s nedoručením uznesenia, sp. zn. ORP-96/SS-SE-2019, do dispozície obvineného, resp. s jeho údajným nevypočutím v tejto trestnej veci;
- s podaniami a listinami priloženými k odvolaniu obvineného;
- s okolnosťami dlhodobej evidencie obvineného ako uchádzača o zamestnanie;
- so zdravotným stavom obvineného, v dôsledku ktorého údajne nemohol vykonávať prácu;
- s obmedzeniami obvineného vyplývajúcimi z uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Tos/86/2021, z 26. augusta 2021, pre ktoré si údajne nemohol nájsť prácu mimo okres Senica;
- s okolnosťami vyplývajúcimi z uznesenia Okresného súdu Senica, sp. zn. 7P/1/2010, z 8. februára;
- s trestnými oznámeniami podanými obvineným na rôzne osoby;
- s nezákonnosťou trestného stíhania obvineného pre trestný čin krivého obvinenia.

Po preskúmaní jednotlivých námietok dovolateľa najvyšší súd uvádza, že sa nestotožňuje s názorom obvineného, podľa ktorého sa súdy nižších stupňov nemali vôbec, resp. sa mali len nedostatočne vysporiadať s relevantnými námietkami obhajoby smerujúcimi k spochybneniu kľúčových skutkových záverov. Z odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a uznesenia krajského súdu, ktoré tvoria pre účely ďalšieho prieskumu v dovolacom konaní jednotu, je zjavné, že konajúce súdy sa riadne zaoberali všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami obhajoby a ich dôveryhodnosť riadne vyhodnocovali v kontexte ďalších skutkových zistení (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku). Najvyšší súd z týchto dôvodov dovolateľa na odôvodnenia oboch napadnutých súdnych rozhodnutí v plnom rozsahu odkazuje, pričom jeho dovolanie považuje aj v tejto časti za nedôvodné.

Ku konkrétnym námietkam dovolateľa dovolací súd pre zabezpečenie preskúmateľnosti tohto rozhodnutia v stručnosti uvádza nasledovné.

S námietkami obvineného, prostredníctvom ktorých spochybňoval zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní v priebehu prípravného konania, sa odvolací súd vysporiadal, keď uviedol, že k porušeniu obhajobných práv obvineného nedošlo, pretože uznesenie o vznesení obvinenia mu bolo doručené do vlastných rúk a po vznesení obvinenia bol k veci vypočutý. Skutočnosť, že poškodená podávala trestné oznámenie na Obvodnom oddelení Policajného zboru Šaštín-Stráže, kde bolo začaté trestné stíhanie, nič nemení na tom, že vec pokračovala vznesením obvinenia vyšetrovateľom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Senica (str. 8 odôvodnenia uznesenia krajského súdu). Odvolací súd sa tiež jasne a zrozumiteľne vysporiadal s námietkou obvineného, podľa ktorej vôbec nemal niesť trestnoprávnu zodpovednosť za obdobia, počas ktorých bol vo výkone väzby alebo v evidencii nezamestnaných, keď uviedol, že väzobné stíhanie alebo výkon trestu a zaevidovanie obvineného ako nezamestnaného nemá vplyv na jeho povinnosť platiť výživné aspoň v minimálnom zákonnom rozsahu (porovnaj str. 6 odôvodnenia uznesenia krajského súdu). Konajúce súdy sa rovnako riadne vysporiadali aj s námietkou obhajoby ohľadne nemožnosti nájsť si zamestnanie počas nahradenia väzby a kontroly obvineného technickými prostriedkami (porovnaj str. 12 rozsudku okresného súdu), ako aj s trestnými oznámeniami obvineného, ku ktorým odvolací súd poznamenal, že na prebiehajúce trestné konanie nemajú žiadny vplyv (porovnaj str. 8 uznesenia krajského súdu).

Najvyšší súd ďalej pripomína, že napriek nespornému významu práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko). Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho

rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne viď. napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. V nadväznosti na uvedené, pokiaľ ide o ďalšie námietky obvineného týkajúce sa nezohľadnenia predloženej doplnkovej dokumentácie (z roku 2010 a 2013), uznesenia Okresného súdu Senica, sp. zn. 7P/1/2010, z 8. februára 2018, záznamu o preštudovaní spisu, zápisnice o výsluchu R. Y., podania obvineného z 25. novembra 2023 a uznesenia Okresnej prokuratúry Dunajská Streda, sp. zn. 1Pn 556/24/2201, sa v intenciách predloženej veci žiada poznamenať, že na tieto nebolo potrebné osobitne, resp. konkrétne v odôvodnení napadnutého uznesenia reagovať, pretože aj bez takejto priamej reakcie z celkového kontextu odôvodnenia napadnutého uznesenia dostatočne vyplýva irelevantnosť týchto námietok pre trestné konanie vedené voči dovolateľovi (porovnaj str. 5 a nasl. napadnutého uznesenia krajského súdu).

S poukazom na relevantné časti odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu dovolací súd nemá pochybnosti o tom, že obvinený dostal adekvátnu odpoveď na všetky jeho podstatné skutkové tvrdenia a námietky, ktoré boli konajúcimi súdmi vyvrátené tak, že jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia tvoriace súčasť jeho obhajobných práv bolo zachované v dostatočnej miere a trestné konanie ako celok bolo spravodlivé.

Vo vzťahu k námietke dovolateľa ohľadne nevyhovenia jeho návrhu na odročenie hlavného pojednávania konaného 15. januára 2025 za účelom prípravy obhajoby po zmene obhajcu, najvyšší súd dáva pre úplnosť do pozornosti obvineného, že za včasnosť zvolenia obhajcu zodpovedá obvinený, pričom pri zmene obhajcu nie je zvolenie obhajcu dôvodom na zmenu termínu už nariadeného úkonu trestného konania (§ 36 ods. 4 Trestného poriadku). Z tohto dôvodu v prípade obvineného neodročením nariadeného hlavného pojednávania napriek zmene obhajcu nedošlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Osobitne zdôrazňujúc svoju viazanosť skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov dovolací súd s prihliadnutím na všetky argumenty uvedené vyššie sumarizuje, že namietaný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nebol na podklade námietok obvineného U. naplnený.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Uvedený dovolací dôvod v kontexte trestnej veci obvineného nachádza svoj odraz v tom, že súd je povinný zabezpečiť obvinenému dodržanie všetkých jeho práv, ktoré mu ako obvinenému priznáva Trestný poriadok so zvláštnym dôrazom na právo obvineného na prejednanie jeho trestnej veci v jeho prítomnosti, teda v kontexte ústavných práv a práv zabezpečených medzinárodnými dohovormi, predovšetkým Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na jednej strane pritom stojí právo, no nie povinnosť obvineného zúčastniť sa prejednávania jeho veci pred súdom, pokryté príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku o práve obvineného odmietnuť sa zúčastniť hlavného pojednávania či verejného zasadnutia o odvolaní, resp. právo obvineného výslovne požiadať súd, aby sa hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

V úzkej korelácii s uvedeným je naopak povinnosť obvineného rešpektovať zákonom stanovené pravidlá nevyhnutné pre vykonanie zákonného a spravodlivého súdneho konania za súčasného rešpektovania zásady rýchlosti a hospodárnosti trestného konania v úmysle zákonodarcu vyhnúť sa zbytočným prieťahom pri vykonávaní úkonov trestného konania, vrátane konania pred súdom.

Medzi základné zásady trestného konania patrí zásada vyjadrená v § 2 ods. 7 Trestného poriadku, a síce právo každého, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a

neustranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Trestný poriadok tak priamo nadväzuje na článok 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Navyiac, právo obvineného na prejednanie veci pred súdom v jeho prítomnosti takisto vyplýva aj z článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ktorého dikciu je potrebné okrem iného vykladať aj tak, že každý, o právach a povinnostiach ktorého má byť v rámci konania pred súdom rozhodované, má mať v rámci práva na súdnu ochranu možnosť osobne sa na takom konaní zúčastniť; musí mu byť pritom reálne umožnená účasť na konaní, právo vyjadriť sa pred súdom k tomu, čo mu je kladené za vinu a k dôkazom, na ktorých je založená obžaloba. Z tejto zásady sú výnimky prípustné len za splnenia zákonom predpísaných tak formálnych ako aj materiálnych podmienok, ktoré minimalizujú negatívny dopad na spravodlivý proces vyvolaný neprítomnosťou obvineného (porovnaj najmä § 252 ods. 2 Trestného poriadku alebo § 293 ods. 5 Trestného poriadku).

Dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v podstate namietal, že 15. januára 2025 neboli splnené zákonné podmienky na vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti, pretože mal dať súhlas na vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti len v rozsahu prejednávania námietok zaujatosti a návrhu na odňatie a prikázanie veci. Súčasne taktiež poukázal na to, že 9. septembra 2025 neboli splnené zákonné podmienky na vykonanie verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti, keďže svoju neúčasť na verejnom zasadnutí riadne ospravedlnil.

K vykonaniu hlavného pojednávania v neprítomnosti obvineného.

Nahliadnutím do predloženého spisového materiálu dovolací súd zistil, že súd prvého stupňa vykonal 15. januára 2025 odročené hlavné pojednávanie v neprítomnosti obvineného na základe uznesenia podľa § 255 ods. 2 Trestného poriadku a § 252 ods. 2 Trestného poriadku (porovnaj č. I. 692 súdneho spisu). Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti namietal, že nedal súhlas na vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti, najvyšší súd dáva do jeho pozornosti, že jeho súhlas s vykonaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti nebol potrebný, nakoľko v čase hlavného pojednávania nebol vo väzbe, resp. vo výkone trestu odňatia slobody a v tomto konaní nebol ani stíhaný za trestný čin, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby prevyšuje 10 rokov (§ 252 ods. 3 Trestného poriadku). Z týchto dôvodov súd prvého stupňa mohol rozhodnúť o vykonaní hlavného pojednávania v neprítomnosti obvineného aj bez jeho súhlasu, resp. žiadosti.

Ohľadne možnosti vykonania hlavného pojednávania v neprítomnosti obvineného najvyšší súd s poukazom na § 252 Trestného poriadku uvádza, že obvinenému bola v súlade s § 66 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku doručená do vlastných rúk obžaloba, (čo vyplýva z podania obvineného na č. I. 133 a 134 súdneho spisu), a rovnako mu bolo do vlastných rúk riadne a včas doručené aj predvolanie na hlavné pojednávanie konané 15. januára 2025 (porovnaj doručenkú na č. I. 633 súdneho spisu). Z obsahu spisu je ďalej zrejmé, že obvinený mal možnosť vyjadriť sa ku skutku, ktorý je predmetom obžaloby, pred orgánom činným v trestnom konaní (porovnaj č. I. 30 a nasl. vyšetrovacieho spisu), ako aj pred súdom (č. I. 402 a nasl. súdneho spisu), boli dodržané ustanovenia o vyšetrovaní, obvinený bol upozornený na možnosť preštudovať spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania (č. I. 113 vyšetrovacieho spisu), pričom túto možnosť aj využil (č. I. 110 a nasl. vyšetrovacieho spisu). Taktiež možno konštatovať, že obvinený bol v doručenom predvolaní na možnosť vykonania hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti riadne poučený (č. I. 635 súdneho spisu).

Na poklade popísaných zistení dovolací súd na rozdiel od dovolateľa zastáva názor, že v predloženej trestnej veci boli v súlade s § 252 ods. 2 Trestného poriadku splnené všetky formálne podmienky umožňujúce vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti. Súčasne dovolací súd dáva za pravdu okresnému súdu, že boli splnené aj materiálne podmienky umožňujúce vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obvineného, nakoľko trestnú vec obvineného bolo možné spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj za jeho absencie na hlavnom pojednávaní konanom 15. januára 2025.

K vykonaniu verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného.

Verejné zasadnutie ako forma rozhodovania je zákonne upravené v samostatnej štvrtej hlave Trestného poriadku. Vzťah ustanovení o verejnom zasadnutí a hlavnom pojednávaní je vymedzený tak, že na verejnosť, konanie, začiatok a odročenie verejného zasadnutia sa použijú primerane ustanovenia o hlavnom pojednávaní (§ 298 Trestného poriadku). V týchto zákonom vymedzených okruhoch je ustanovená subsidiarita ustanovení o hlavnom pojednávaní vo vzťahu k ustanoveniam o verejnom zasadnutí. A contrario v súvislosti s ustanoveniami o príprave verejného zasadnutia (§ 292 Trestného poriadku) a o prítomnosti na verejnom zasadnutí (§ 293 Trestného poriadku) platí, že na tieto sa ustanovenia o hlavnom pojednávaní nevzťahujú, a teda ich nie je možné primerane použiť. Ustanovenia o príprave verejného zasadnutia a o prítomnosti na verejnom zasadnutí tvoria plne samostatnú právnu úpravu. Súdy sú preto povinné aplikovať pri príprave verejného zasadnutia a pri posudzovaní dôsledkov prítomnosti alebo neprítomnosti osôb predvolaných alebo upovedomených o verejnom zasadnutí výlučne tieto ustanovenia.

Príprava na verejné zasadnutie pozná dva spôsoby informovania osôb o uskutočnení verejného zasadnutia, ktoré je potrebné z hľadiska dôsledkov rozlišovať. Konajúci súd je povinný pri príprave na verejné zasadnutie hodnotiť, či je potrebné určitú osobu na verejné zasadnutie predvolať, alebo ju postačí o konaní verejného zasadnutia upovedomiť. Predvolanie na verejné zasadnutie sa doručuje osobe, ktorej účasť je na verejnom zasadnutí nevyhnutná. Predvolaný je po doručení predvolania povinný zúčastniť sa verejného zasadnutia pod hrozbou poriadkovej pokuty (§ 70 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) alebo predvedenia (§ 120 Trestného poriadku per analogiam). Doručením upovedomenia o verejnom zasadnutí určitej osobe súd deklaruje, že jej účasť na verejnom zasadnutí nie je považovaná za nevyhnutnú.

Osobu, ktorá dala svojím návrhom podnet na konanie verejného zasadnutia a osobu, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, je potrebné o konaní verejného zasadnutia vždy minimálne upovedomiť (§ 292 ods. 1 Trestného poriadku). Predmetné ustanovenie však nevylučuje možnosť tieto osoby predvolať, ak je ich účasť na verejnom zasadnutí vyhodnotená ako nevyhnutná. Zákonodarca ponecháva na voľnú úvahu súdu zhodnotenie, či je potrebné doručiť predvolanie alebo upovedomenie o konaní verejného zasadnutia. Úvaha a následná realizácia tejto otázky počas prípravy súdu na verejné zasadnutie má však svoje procesnoprávne dôsledky, ktoré je súd následne počas verejného zasadnutia povinný rešpektovať (porovnaj aj ITdo/62/2023).

Nahliadnutím do predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že napriek tomu, že obvinenému bolo upovedomenie o verejnom zasadnutí konanom 9. septembra 2025 na krajskom súde riadne a včas doručené na základe fikcie doručenia (č. l. 807 a č. l. 840 súdneho spisu), na verejné zasadnutie sa neustanovil. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí vyplýva, že odvolací súd sa s neprítomnosťou upovedomeného obvineného vysporiadal tak, že podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku rozhodol, že verejné zasadnutie vykoná v jeho neprítomnosti (č. l. 865 a nasl. súdneho spisu). Odvolací súd tak rozhodol aj napriek tomu, že obvinený v deň konania verejného zasadnutia oznámil, že je PN a prostredníctvom svojho obhajcu predložil kópiu výmenného listu - poukazu vystaveného U. U. H. (č. l. 867 súdneho spisu), keďže takúto formu ospravedlnenia z verejného zasadnutia neuznal, nakoľko nemala náležitosti vyžadované ustanovením § 120 ods. 2 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poukazujúc na uvedené dáva do pozornosti dovolateľa, že sa plne stotožňuje s vyššie popísaným procesným postupom odvolacieho súdu, nakoľko z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený bol o verejnom zasadnutí prostredníctvom fikcie doručenia riadne a včas upovedomený a svoju neúčasť na verejnom zasadnutí neospravedlnil v súlade s § 293 ods. 8 Trestného poriadku v spojení s § 120 ods. 2 Trestného poriadku, pričom súčasne neboli splnené negatívne podmienky, za ktorých nemožno konať verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného (§ 293 ods. 6 Trestného poriadku). Na podklade týchto okolností prejednávanej veci najvyšší súd uzatvára, že boli splnené všetky podmienky na vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného a námietky dovolateľa spochybňujúce procesný postup krajského súdu sú zjavne nedôvodné.

Dovolací súd sumarizuje, že postupom súdov nižších stupňov nemohol byť naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, nakoľko hlavné pojednávanie konané 15. januára 2025, ako aj verejné zasadnutie konané 9. septembra 2025, boli vykonané v neprítomnosti obvineného za súčasného splnenia podmienok podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku, resp. podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Predmetný dôvod dovolania predpokladá konanie alebo rozhodovanie vylúčenej osoby, ktorá je zároveň z procesného hľadiska nositeľom postavenia orgánu činného v trestnom konaní (§ 10 ods. 1 Trestného poriadku), sudcu alebo prísediaceho. Inými slovami povedané, pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu sa vyžaduje splnenie podmienky, že vo veci konal, alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý bol vylúčený (k dôvodom vylúčenia týchto osôb vid' § 31, resp. § 32 Trestného poriadku), pričom o jeho vylúčení nebolo rozhodnuté.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediací“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len riadny procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Ustanovením § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa v záujme zamedzenia špekulatívneho vznášania námietok zaujatosti stranami určujú prísnejšie pravidlá pre vznášanie námietok zaujatosti. Citované ustanovenie Trestného poriadku je potrebné vykladať tak, že príslušný orgán o vznesenej námietke takejto povahy nevydáva žiadne rozhodnutie; túto skutočnosť je však nevyhnutné procesne zachytiť (napr. záznamom do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo zápisnice do výsluchu odsúdeného) tak, aby bolo zrejmé, že námietka zaujatosti nezostala nepovšimnutá. Najvyšší súd podotýka, že nevidí logickú prekážku v tom, aby ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku nebolo možné per analogiam uplatniť aj vo vzťahu k § 23 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 31 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Obe citované ustanovenia Trestného poriadku totiž upravujú totožnú oblasť právnej úpravy, ktorou je otázka zaujatosti zákonného sudcu. Ak § 32 ods. 6 Trestného poriadku významovo bráni vznášaniu neodôvodnených námietok zaujatosti za účelom zabránenia obštrukciám pri vykonávaní procesných úkonov podľa Trestného poriadku s tým dôsledkom, že o nich súd vôbec nekoná, použitím teleologického výkladu (výkladom prostredníctvom optiky účelu a zmyslu právnej normy) neexistuje rozumný dôvod, aby ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku nebolo možné analogicky použiť aj v konaní o návrhu na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. Takáto aplikácia prostredníctvom analógie umožní vo veci plynulo konať a eliminovať prípadné obštrukčné konania zo strany osôb podávajúcich príslušný návrh, pričom zároveň nemožno dospieť k záveru, že by takýto

výklad bol vo vzťahu k právam osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie neprimerane reštriktívny.

Už skoršia judikatúra uzatvorila, že pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody pre odňatie a prikázanie veci postupom podľa § 23 a nasl. Trestného poriadku, je potrebné hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti (R 6/1996), pričom pod dôležitými dôvodmi treba rozumieť predovšetkým také okolnosti, ktoré zabezpečujú nestrannosť a objektivitu súdneho konania ako hlavný predpoklad spravodlivého rozhodnutia (R 80/2001). Medzi dôležité dôvody, ktoré odôvodňujú použitie ustanovenia § 23 ods. 1 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania (porovnaj R 7/1984). Z uvedeného možno plynulo vyvodiť ten záver, že pri posúdení návrhu na odňatie a prikázanie veci je rozumné a správne aplikovať príslušné negatívne ustanovenia Trestného poriadku, ktoré bránia vznášaniu práve špekulatívnych námietok zaujatosti a s ktorými Trestný poriadok nespája žiaden procesnoprávny efekt.

Ak Trestný poriadok explicitne neguje vplyv takejto námietky na ďalší priebeh trestného konania tak, ako je uvedené v § 32 ods. 6 Trestného poriadku - nepriznáva námietke zaujatosti vznesenej rýdzo s poukazom na procesný postup súdu žiaden právny účinok - nemožno hovoriť ani o akomkoľvek vzťahu medzi návrhom opretom výlučne o skorší procesný postup súdov a naplnením predpokladu existencie dôležitých dôvodov podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku. Opačný výklad by predstavoval pomerne samoučelné obmedzenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku spočívajúci v absurdnom dôsledku: nemožnosti podať námietku zaujatosti podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na znenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku za súčasnej možnosti podať návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na procesný postup súdu dôvodiac (hoci aj nepriamo) naplnením dôležitých dôvodov (s poukazom na údajne protiprávnu činnosť sudcov toho - ktorého súdu zakladajúcu ich prezumovanú zaujatosť).

Ak by najvyšší súd prijal opačný záver než ten, ktorý je podrobne vyjadrený vyššie, de facto by v konečnom dôsledku zmätočným spôsobom umožnil oprávneným subjektom podávať návrhy na odňatie a prikázanie veci napríklad s poukazom na skoršiu rozhodovaciu činnosť orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov bez ohľadu na to, že s odkazom na uvedené sa nemožno účinne domáhať zaujatosti označených orgánov ako neoddeliteľnej súčasti pojmu dôležité dôvody.

Preto dovolací súd v reakcii na námietky dovolateľa konštatuje, že pokiaľ bol zo strany oprávnenej osoby podaný návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, pričom z materiálneho hľadiska má byť jediným dôvodom takehoto postupu súčasne vznesená námietka zaujatosti (s poukazom na povinnosť posúdenia podania podľa jeho obsahu), o ktorej sa podľa jej obsahu v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná, nakoľko:

- je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už bolo raz o takej námietke rozhodnuté;
- nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku;
- namieta sa ňou len riadny procesný postup súdu;
- je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku;

nie je dôvod na to, aby súd konal o takomto návrhu. Rovnako neexistuje dôvod na to, aby bol takýto návrh predložený na rozhodnutie nadriadenému súdu. Tým nie je dotknutá povinnosť súdu takýto návrh procesne zachytiť (napr. do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí), aby nezostala protokolárne nepovšimnutá.

Najvyšší súd poznamenáva, že vyššie vyjadrený právny názor vyslovil už vo svojej skoršej rozhodovacej činnosti, a síce v uznesení, sp. zn. I Ndt/19/2020, z 19. novembra 2020, ktoré viedlo k prijatiu stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. S 48/2021-I., publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2021 v nasledovnom znení: „Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania. Rozhodujúcou je v tomto smere existencia niektorého z dôvodu vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku, ktorý musí byť daný u všetkých sudcov príslušného súdu, resp. v prípade krajského súdu u všetkých sudcov dotknutého kolégia. Preto ak sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke

zaujatosti vznesenej voči konkrétnemu sudcovi, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, nekoná, a teda takáto námietka nie je spôsobilá vyvolať konanie o vylúčení ani konkrétneho (jednotlivého) sudcu, o to viac nie je potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti smerujúcej voči všetkým sudcom príslušného súdu (argumentum a minori ad maius). Túto skutočnosť je však nevyhnutné procesne zaznamenať, aby bolo zrejmé, že takýto návrh na odňatie a prikázanie veci nezostal nepovšimnutý. Pokiaľ v takejto situácii predloží príslušný súd návrh na odňatie a prikázanie veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu, ten mu ho bez rozhodnutia vráti.“

Vo vzťahu k namietanej zaujatosti sudcu Okresného súdu Senica, všetkých sudcov pôsobiacich v obvode Krajského súdu v Trnave, ako aj sudcov Krajského súdu v Trnave, najvyšší súd s poukazom na predložený spisový materiál konštatuje, že obvinený svoje námietky predkladal postupne, a to konkrétne podaním z 11. novembra 2022 s označením námietka zaujatosti a návrh na odňatie a prikázanie veci (č. l. 306 súdneho spisu), podaním z 23. januára 2023 s označením dodatok k návrhu na odňatie a prikázanie veci (č. l. 329 súdneho spisu), podaním z 9. februára 2023 s označením zaujatosť sudcu voči mojej osobe a žiadosť o odňatie a prikázanie veci (č. l. 350 súdneho spisu), podaniami z 22. marca 2023 s označením sťažnosť voči sudcovi a zaujatosť sudcu (č. l. 394 a č. l. 397 súdneho spisu), podaním z 8. januára 2025 s označením námietka zaujatosti a návrh na odňatie a prikázanie veci (č. l. 649 súdneho spisu) a podaním z 14. januára 2025 s označením trestné oznámenie na sudcu (č. l. 688 a nasl. súdneho spisu).

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že o predmetných námietkach zaujatosti a návrhoch obvineného na odňatie a prikázanie veci okresný súd s poukazom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekonal. K námietke zaujatosti a návrhu na odňatie a prikázanie veci z 11. novembra 2022, námietke z 23. januára 2023 a k námietke zaujatosti a návrhu na odňatie a prikázanie veci z 9. februára 2023 sa konajúci sudca vyjadril v úradnom zázname z 15. novembra 2022 (porovnaj č. l. 308A súdneho spisu), v úradnom zázname z 15. februára 2023 (č. l. 351 súdneho spisu) a na hlavnom pojednávaní konanom 27. februára 2023 (č. l. 358 súdneho spisu). Čo sa týka podaní obvineného z 22. marca 2023, resp. námietky zaujatosti a návrhu na odňatie a prikázanie veci predloženými zo strany obhajoby podaniami z 8. januára 2025 a 14. januára 2025, k týmto sa súd prvého stupňa vyjadril na hlavnom pojednávaní konanom 22. marca 2023 (č. l. 402 súdneho spisu), resp. na hlavnom pojednávaní konanom 15. januára 2025 (č. l. 692 súdneho spisu).

O uplatnených námietkach zaujatosti okresný súd nekonal v podstate z dôvodu, že v nich neboli uvedené dôvody na vylúčenie sudcu podľa § 31 Trestného poriadku, neboli vznesené bezodkladne, obvinený namietal procesný postup súdu a boli založené na tých istých dôvodoch, aké už boli zo strany obvineného uvádzané. K návrhom na odňatie a prikázanie veci okresný súd uviedol, že obvinený v návrhoch neuviedol dôležité a relevantné dôvody, pričom pokiaľ sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná o námietke zaujatosti vznesenej voči sudcovi, o to viac nie je potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti smerujúcej voči všetkým sudcom príslušného súdu. K údajnému vydieraniu obvineného sudcu okresného súdu podotkol, že s obvineným neprišiel v tomto konaní do styku, keďže sa nezúčastnil ani jedného termínu hlavného pojednávania a jeho tvrdenia sú nepravdivé.

Zaoberajúc sa samotným obsahom námietok, prostredníctvom ktorých obvinený odôvodňoval zaujatosť konajúcich súdov, najvyšší súd uvádza, že obvinený, v súlade s § 31 ods. 1 Trestného poriadku, nepreukázal existenciu akéhokoľvek pomeru sudcu okresného súdu, ako ani iných sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Trnave alebo sudcov Krajského súdu v Trnave k jeho osobe, pričom ním predložené námietky a tvrdenia majú len všeobecný a abstraktný charakter. V zmysle ustálenej judikatúry pritom platí, že len prostredníctvom nepreukázaných, všeobecných a abstraktných námietok nemožno odôvodniť naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (porovnaj R 11/2009). Dovolací súd taktiež na rozdiel od dovolateľa zastáva názor, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s Trestným poriadkom, ak o námietkach zaujatosti a návrhoch obvineného na odňatie a prikázanie veci nekonal.

Pre bližšie vysvetlenie najvyšší súd dáva do pozornosti, že z podania obvineného z 11. novembra 2022 je zrejmé, že obvinený ako dôvod pre vylúčenie sudcu Okresného súdu Senica, ako aj iných sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Trnave a sudcov Krajského súdu v Trnave vzhliada výlučne v procesnom postupe a rozhodovacej činnosti týchto sudcov vo vzťahu k jeho osobe, čo nezodpovedá dôvodom vylúčenia sudcu podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o podanie obvineného z 23. januára 2023, z jeho obsahu je zjavné, že obvinený nevymedzil žiadny z dôvodov na vylúčenie sudcu podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Nad rámec argumentov súdu prvého stupňa najvyšší súd osobitne podotýka, že tvrdenia obvineného ohľadne jeho údajného vydierania sudcom okresného súdu neboli preukázané a v súlade s § 31 ods. 4 Trestného poriadku ich ani nevzniesol bezodkladne potom, ako sa o týchto dôvodoch dozvedel.

Rovnako súd postupoval správne aj keď nekonal o námietke zaujatosti a návrhu obvineného na odňatie a prikázanie veci z 9. februára 2023 a podaniach obvineného z 22. marca 2023, nakoľko tieto jeho námietky a návrhy boli opätovne založené len na spochybňovaní riadneho procesného postupu a rozhodovacej činnosti sudcov Okresného súdu Senica a Krajského súdu v Trnave. Napokon čo sa týka námietky zaujatosti a návrhu na odňatie a prikázanie veci z 8. januára 2025, doplnenými ďalším podaním z 14. januára 2025, aj k týmto je nutné uviesť, že okresný súd postupoval v súlade s Trestným poriadkom, ak o nich s poukazom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekonal, nakoľko sú založené na procesnom postupe súdu (ustanovenie obhajcu, vyvedenie obvineného z pojednávanej miestnosti), resp. neboli vznesené bezodkladne (ovplyvňovanie obvineného k vyhláseniu o vine, konflikt so svedkom Y.). K samotnému ovplyvňovaniu obvineného pred vyhlásením o vine a údajnému konfliktu so svedkom Y. najvyšší súd doplnia, že tieto zo strany obhajoby neboli preukázané, dotknutý sudca akékoľvek ovplyvňovanie poprel, pričom len tvrdenia obvineného nemôžu predstavovať dostatočný podklad na zrušenie dovolateľom napadnutých rozhodnutí v dovolacom konaní.

Dovolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené dáva taktiež do pozornosti dovolateľa, že súd prvého stupňa sa so všetkými jeho námietkami zaujatosti, resp. návrhmi na odňatie a prikázanie veci riadne zaoberal, pričom uplatnenie procesného postupu podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku riadne odôvodnil a procesne zaznamenal, čím zabezpečil preskúmateľnosť uplatneného procesného postupu pre účely konania o opravných a mimoriadnych opravných prostriedkoch. Uplatnenie procesného postupu podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku vo vzťahu k námietkam zaujatosti a per analogiam aj vo vzťahu k návrhom obvineného na odňatie a prikázanie veci preto dovolací súd považuje za súladné s účelom tohto ustanovenia Trestného poriadku, ktorým je eliminácia špekulatívnych námietok zaujatosti, ako aj návrhov na odňatie a prikázanie veci neodôvodnene predlžujúcich trestné konanie.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd sumarizuje, že nič nenasvedčuje tomu, že by vo veci dovolateľa konal vylúčený sudca, resp. že by súdy nižších stupňov nesprávne alebo nedostatočne posúdili obvineným uvádzané dôvody vylúčenia sudcov Okresného súdu Senica, sudcov ostatných okresných súdov v obvode Krajského súdu v Trnave a sudcov Krajského súdu v Trnave. Z týchto dôvodov na podklade predložených námietok dovolateľa týkajúcich sa nevylúčenia sudcov zjavne nedošlo k naplneniu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (ani iných).

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad

(nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), nesprávne použitie nepriaznivejšej právnej úpravy v neprospech páchatel'a (§ 2 ods. 1 Trestného zákona), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Vychádzajúc z obsahu podaného dovolania najvyšší súd poznamenáva, že dovolateľ s poukazom na naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v podstate namieta, že súdy nižších stupňov v jeho prípade nesprávne ustálili naplnenie subjektívnej stránky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona, nakoľko dôsledne nezohľadnili obdobia, počas ktorých nebol objektívne schopný uhrádzať výživné, resp. obdobia, za ktoré výživné uhradil.

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižších stupňov, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Za skutkové námietky sa považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšieho stupňa. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa. V dovolacom konaní iniciovanom obvineným preto niet právne významného priestoru pre ďalšiu obhajobnú argumentáciu charakteru typického pre konanie pred súdom prvého stupňa, resp. pre odvolacie konanie.

Súdy nižších stupňov na základe vykonaného dokazovania skutkovo ustálili, že obvinený pri napĺňaní všetkých relevantných znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu zanedbania povinnej výživy konal v stave priameho úmyslu (porovnaj str. 14 rozsudku okresného súdu). Z obsahu rozhodnutí súdov nižších stupňov taktiež vyplýva, že na prospech obvineného boli zohľadnené obdobia, počas ktorých nebol objektívne schopný uhrádzať výživné, resp. obdobia, za ktoré výživné uhradil (porovnaj poslednú časť skutkovej vety rozsudku okresného súdu a nadväzujúcu str. 11 - 13 odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa).

K samotnému dovolateľom vyžadovanému prieskumu záveru súdov o naplnení subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu zanedbania povinnej výživy dovolací súd a skutkových záverov o rozsahu období, počas ktorých obvinený nebol objektívne schopný uhrádzať výživné, resp. období, za ktoré výživné uhradil, podotýka, že na podklade námietok dovolateľa je vylúčený prieskum správnosti právnej kvalifikácie skutku v dovolacom konaní, keďže dovolací súd v dovolacom konaní nemôže

doplniť, resp. „reinterperetovať“ alebo „modifikovať“ skutkové závery súdov nižších stupňov a na základe dovolateľom vyžadovanej modifikácie skutkového stavu následne opätovne posudzovať správnosť právnej kvalifikácie skutku.

Aj napriek tomu, že je zjavné, že konečným zámerom obvineného prostredníctvom uvedených námietok je spochybnenie právnej kvalifikácie zisteného skutku, spôsob akým sa dovolateľ v tejto časti dovolania snaží docieľiť prehodnotenie právneho posúdenia skutku (cez iné hodnotenie dôkazov) je v dovolacom konaní neprijateľný, nakoľko dovolací súd môže konštatovať nesprávne právne posúdenie skutku iba na podklade súdmi nižších stupňov prijatých skutkových záverov, ktorých správnosť a úplnosť nemôže v dovolacom konaní skúmať, resp. meniť [porovnaj § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku časť vety za bodkočiarkou]. Je potom logickým následkom, ak najvyšší súd dovolacie námietky - ktoré smerujú primárne k spochybneniu správnosti a úplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov a až sekundárne (následne) k spochybneniu správnosti právneho posúdenia skutku v dovolacom konaní modifikovaného skutku - označí v predmetnej veci ako stojace mimo uplatnený dovolací dôvod.

Naviac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Dovolací súd v reakcii na ďalšie námietky dovolateľa dáva ďalej do pozornosti, že formulácia skutkovej vety, ako aj ustálené (v dovolacom konaní o dovolaní obvineného nemenné) skutkové zistenia súdov nižších stupňov zodpovedajú právnej kvalifikácii skutku podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Je tomu tak z dôvodu, že z ustálených skutkových zistení súdov nižších stupňov odzrkadených v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa je zrejmé, že obvinený si neplnil vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k svojim synom minimálne v rozsahu dvoch mesiacov v období minimálne dvoch rokov (znaky objektívnej stránky základnej skutkovej podstaty), pričom v prípade oprávneného Y. P. išlo konkrétne o obdobie od mesiaca máj 2018 do 18. apríla 2023 a v prípade oprávneného I. P. o obdobie od mesiaca máj 2018 do júna 2022, t. j. v prípade oboch viac ako štyri roky (okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby - znak kvalifikovanej skutkovej podstaty).

Nakoľko v prípade oboch oprávnených obdobie naplňania znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu zanedbania povinnej výživy zo strany obvineného prevyšuje dvojnásobok obdobia uvedeného v základnej skutkovej podstate, najvyšší súd nadväzujúc na závery známe z právnej teórie konštatuje, že nemá žiadne pochybnosti o tom, že skutok bol obvineným páchaný po dlhší čas a možno ho teda subsumovať pod kvalifikovanú skutkovú podstatu prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona (porovnaj Strémy, T., Remeta, R., Kurilovská, L. a kol. Trestný zákon. Praktický komentár. 1. vydanie. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2025. § 138. alebo Burda, E., Čentěš, J., Kolesár, J., Záhora, J. a kol. Trestný zákon. Všeobecná časť. Komentár. I. diel. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011. § 138.).

S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd na podklade námietok dovolateľa nezistil ani naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Zohľadniac všetky skutočnosti uvedené v odôvodnení tohto uznesenia najvyšší súd uzatvára, že žiadny z dôvodov dovolania uplatnených dovolateľom v podanom dovolaní (ani iných) nebol naplnený, a preto dovolanie obvineného U. P. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.